U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce **I. M.**, zastoupeného JUDr. Annou Doležalovou, MBA, advokátkou se sídlem Praha 1, Štěpánská 49, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2016, č. j. 49 Az 1/2014-42,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Anně Doležalové, MBA, advokátce, **se** za zastupování v řízení o kasační stížnosti **určuje** odměna ve výši 3.400 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 17. 7. 2014, č. j. OAM-118/LE-BE03-ZA14-2014, neudělil žalovaný žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu, kterou Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 27. 6. 2016, č. j. 49 Az 1/2014 - 42, zamítl.

Z odůvodnění napadeného rozsudku především vyplývá, že krajský soud aplikoval článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne

26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále též jen „směrnice“), který vyžaduje, aby soudy prvního stupně posuzovaly projednávaný případ dle právního a skutkového stavu ke dni svého rozhodování. Co se týče jednotlivých žalobních námitek, krajský soud nejprve odmítl tvrzení žalobce, že napadeným rozhodnutím byly porušeny § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu a § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“); žalobce totiž v podrobnostech nerozvedl, jakým konkrétním postupem, úkonem či úvahou žalovaného se tak mělo stát. Co se týče důvodů zvláštního zřetele hodných ve smyslu § 14 zákona o azylu, krajský soud neshledal, že by žalovaný vybočil z mezí správního uvážení, pokud dovodil, že žalobce opustil svou vlast toliko z ekonomických důvodů; upozornil, že žalobce již v minulosti neúspěšně žádal o mezinárodní ochranu a dvakrát mu bylo uděleno správní vyhoštění. Za snahou žalobce setrvat na území České republiky proto krajský soud nespatřoval humanitární důvod, nýbrž pouhé rozhodnutí nevrátit se na území Ukrajiny. Pokud jde o tvrzenou hrozbu vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu, krajský soud konstatoval, že pod toto ustanovení nelze podřadit žalobcovo bezdomovectví; nadto soud podotkl, že pokud takto žalobce v České republice žije od roku 2006 či 2007, návratem na Ukrajinu by se jeho ekonomická situace nijak nezměnila. Konečně, co se týče bezpečnostní situace na Ukrajině, žalovaný dle krajského soudu dostál povinnosti řádně zjistit skutkový stav věci (§ 3 správního řádu) a jím shromážděné podklady poskytují dostatečný obraz o dění na Ukrajině, která se ke dni vydání napadeného rozhodnutí nenacházela ve stavu tzv. totálního konfliktu. Za této situace měl žalobce prokázat, že on osobně mohl být vystaven jako civilista útoku v rámci probíhajícího ozbrojeného konfliktu, což se mu ale ani ve správním, ani v soudním řízení nepodařilo. Krajský soud závěrem zdůraznil, že žalobce ze země původu odjel dávno před vypuknutím ozbrojeného konfliktu, a část ukrajinského území, z níž pochází, je z pohledu panující bezpečnostní situace zcela klidná. Shodně s žalovaným tedy uzavřel, že žalobce podmínky pro udělení doplňkové ochrany nesplňuje.

Rozsudek krajského soudu napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, v níž uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že se krajskému soudu nepodařilo přesvědčivě vyvrátit, že důvodem pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu nebo doplňkové ochrany podle § 14a téhož zákona může být i celkově bezvýchodná situace cizince. Nesouhlasí s tím, že by v žalobě neuvedl žádné skutečnosti pro udělení humanitárního azylu, naopak sám krajskému soudu vytýká, že se na tyto skutečnosti vůbec nezaměřil. Krajský soud tedy nevzal v úvahu všechny relevantní okolnosti stěžovatelova případu, nijak nepřihlédl k délce jeho pobytu na území České republiky a omezil se pouze na paušální konstatování, že s přihlédnutím k jeho sociální, rodinné a zdravotní situaci nejsou dány žádné důvody zvláštního zřetele hodné. Rovněž důvody žádosti o udělení doplňkové ochrany krajský soud zcela bagatelizoval, přestože fakt, že stěžovatel nemá v zemi původu již žádné zázemí, dozajista je azylově relevantním

důvodem; absenci jakéhokoli zázemí v zemi původu a svou celkově bezútěšnou situaci pokládá stěžovatel rovněž za hrozbu vážné újmy, podřaditelnou pod ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Stěžovatel dále setrvává na stanovisku, že situace v zemi původu zakládá důvod pro udělení doplňkové ochrany, a to vzhledem k trvání ozbrojeného konfliktu s Ruskem na východě Ukrajiny. Tento konflikt má negativní dopad i na západní část Ukrajiny, odkud stěžovatel pochází. České ministerstvo zahraničních věcí v současné době důrazně nedoporučuje svým občanům cestovat do Doněcké a Luhanské oblasti Ukrajiny a k obezřetnosti je vyzývá i na cestách na jih Ukrajiny. V minulém roce udeřili ozbrojenci z Pravého sektoru také v Mukačevu a Lvově (tj. na západě Ukrajiny), což potvrzuje, že ač k eskalaci konfliktu dochází převážně na východě a jihu Ukrajiny, politická situace je napjatá v celé zemi.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se všemi důvody uváděnými stěžovatelem náležitě zabýval a skutkový stav věci zjistil dostatečně. Jelikož se kasační námitky veskrze shodují s námitkami žalobními, na které již žalovaný i krajský soud obsáhle reagovali, odkázal žalovaný na svá předchozí vyjádření k věci a na vydaná správní rozhodnutí. Navrhl proto, aby byla kasační stížnost jako nepřijatelná odmítnuta, nebo pro nedůvodnost zamítnuta.

Specifikum kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany spočívá v tom, že možnost jejího posouzení soudem závisí nejen na splnění podmínek její přípustnosti, ale také na splnění podmínky její přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy na předpokladu, že kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Vymezením institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud podrobně věnoval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS, případně v usnesení ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 – 57 (všechna rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná z http://www.nssoud.cz). Z nich vyplývá, že soudní ochrana byla stěžovateli již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci, a další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele a je podmíněn přesahem jeho vlastních zájmů. Z tohoto úhlu pohledu proto Nejvyšší správní soud nahlížel na stěžovatelem podanou kasační stížnost a důvody v ní uplatněné, a po konstatování její přípustnosti dospěl k závěru, že přijatelná není.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tvrzenou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], neboť je-li taková vada zjištěna, může být podle ustálené judikatury důvodem přijatelnosti kasační stížnosti. Stěžovatel sice ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. v obecné rovině zmiňuje, avšak nenaplňuje ho žádným konkrétním tvrzením; pokud se v kasační stížnosti objevuje zmínka o nepřezkoumatelnosti, upíná se primárně k rozhodnutí žalovaného s tím, že ani krajský soud deficity při zjišťování skutkového stavu věci neodstranil. Z uvedeného důvodu se Nejvyšší správní soud omezuje na konstatování, že krajský soud v odůvodnění napadeného

rozsudku srozumitelně vypořádal všechny žalobní námitky a vyložil, z jakých skutkových podkladů při svém rozhodování vycházel. Jeho rozsudek proto vadou nepřezkoumatelnosti netrpí.

Pokud jde o podmínky aplikace ustanovení § 14 zákona o azylu, závěry krajského soudu korespondují s ustálenou judikaturou k této otázce, podle které na udělení humanitárního azylu není právní nárok a posouzení možných důvodů pro jeho udělení je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (viz například rozsudky zdejšího soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48, nebo ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). Tento institut má umožnit udělování azylu osobám zvláště těžce postiženým či nemocným nebo přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, apod. i za situace, kdy jim nesvědčí azylové důvody ve smyslu § 12 zákona o azylu (viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55). S námitkou, že důvodem pro udělení humanitárního azylu může být i bezdomovectví stěžovatele a absence jakéhokoli zázemí v zemi původu, se krajský soud vypořádal opět v souladu s ustálenou judikaturou (viz rozsudky tohoto soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003-54, ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003-65, či ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 – 65), když uvedl, že se stěžovatel se svým příběhem nijak nevymyká z řady uchazečů o mezinárodní ochranu, a že bez přistoupení dalších okolností hodných zvláštního zřetele nelze nahlížet na obtíže stran obživy či možnosti seberealizace jinak, než jako na důvody ekonomické.

Co se týče podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, i zde krajský soud vycházel z ustálené judikatury, dle které jde o ochranu subsidiární, jež má být poskytnuta osobám, kterým hrozí vážná újma ve smyslu čl. 15 směrnice. Jakkoli je smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005-46). Pro zkoumání důvodnosti obav, že cizinec utrpí závažnou újmu, aplikuje zdejší soud test „*reálného nebezpečí*“ (viz rozsudek ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 – 82), kterým je nutné rozumět riziko, že „*ve významném procentu případů obdobných situaci stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho*“, přičemž „*ve vztahu k hrozbě nelidského a ponižujícího zacházení podle čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod musí být splněn vyšší důkazní standard než ve vztahu k odůvodněnému strachu z pronásledování podle § 12 zákona o azylu.*“

K bezpečnostní situaci na Ukrajině se zdejší soud vyjádřil například v usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, kde konstatoval, že „[n]*a Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako ´totální konflikt´, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.*“ (obdobně srov. novější usnesení ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs

15/2015 – 28, ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015 – 69, či ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31). Ačkoli tedy politická situace skutečně může být „*napjatá v celé zemi*“, nemá to ve světle výše popsané judikatury samo o sobě relevanci pro hodnocení konfliktu jako totálního. Navíc, jak již uvedl krajský soud, kvalitu zpráv o situaci v zemi původu stěžovatel v průběhu řízení před krajským soudem nijak nerozporoval a nenavrhl v tomto směru ani doplnění dokazování. Pro úplnost lze dodat, že dle ustálené judikatury je dostatečným respektem k principu *non-refoulement* možnost stěžovatele požádat znovu o udělení mezinárodní ochrany, pokud by se situace v zemi původu změnila (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131, či ze dne 8. 9. 2011, č. j. 7 Azs 28/2011 - 74).

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura zdejšího soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky uplatněné v kasační stížnosti. Držel-li se krajský soud při svém rozhodování ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a nedopustil-li se žádného zásadního procesního pochybení, a konečně netvrdil-li stěžovatel žádné konkrétní důvody přijatelnosti kasační stížnosti, nelze než uzavřít, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje jeho vlastní zájmy. Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost jako nepřijatelnou a podle § 104a s. ř. s. ji usnesením odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

V řízení před krajským soudem byla stěžovateli ustanovena advokátka JUDr. Anna Doležalová, MBA, která ho zastupovala i v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 8 *in fine* s. ř. s.). V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovené zástupkyni byla v řízení o kasační stížnosti přiznána odměna za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, a to v hodnotě 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d), ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], spolu s paušální náhradou hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), celkem tedy 3 400 Kč. Přiznaná odměna bude k rukám ustanovené právní zástupkyně vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. prosince 2016

Mgr. Radovan Havelec

předseda senátu